

NECMETTİN HACİEMİNOĞLU'NUN HAYATI

Vahit TÜRK*

Aslen Darende'nin Aşudu köyüne mensup olan Necmettin Hacıeminoğlu, 1932 yılında, tüccar olan babasının ikamet ettiği Kahramanmaraş'ta dünyaya geldi. Henüz bir yaşında babasını kaybeden Hacıeminoğlu'nun çocukluğu babasının vefatından sonra ailenin tekrar taşındığı Aşudu köyünde geçti.

İlkokulu Aşudu köyünde ortaokulun ilk yılını Darende kalan yıllarını da Osmaniye'de tamamlayan Hacıeminoğlu parasız yatılı olarak kayıt yaptırdığı Adana Erkek Lisesinden 1954 yılında mezun oldu. Aynı yıl İstanbul'a gelen Necmettin HACİEMİNOĞLU Çapa Yüksek Öğretmen Okulunu kazanarak bu okula devam etti. Buradan mezun olduktan sonra İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne girdi ve bu bölümden 1959'da mezun oldu.

Üniversite yıllarında dil ve edebiyat sahalarına çalışmalarıyla damgalarını vuran Reşit Rahmeti Arat, Faruk Kadri Timurtaş, Ahmet Caferoğlu, Muharrem Ergin ve Mehmet Kaplan gibi değerli hocalardan dersler alan Hacıeminoğlu bilhassa Caferoğlu ve Arat'ın yakın ilgisiyle karşılaşmış, bu hocalar tarafından kendisine adeta evlat muamelesi yapılmıştır.

Mezuniyetin ardından Yüksek Öğretmen Okulunda tanıştığı Meral Hanımla evlendi. Yüksek Öğretmen Okulunda Necmettin Hacıeminoğlu ile Meral Hanım arasında başlayıp evlilikle neticelenen birliktelik, ömür boyu büyük bir uyum, anlayış ve derin bir sadelik içinde devam etti. Hacıeminoğlu çiftinin, evliliklerinden, Oytun adını verdikleri bir kız çocukları oldu.

Milli kültürümüzden hiçbir zaman kopmayan Hacıeminoğlu, aile içinde de tamamen Türk gelenek ve göreneklerine uygun, sade ve mütevazı bir hayat yaşamıştır. Onun en büyük yardımcısı eşi olmuştur.

* Prof. Dr., Sakarya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü,
vturk@sakarya.edu.tr

Meral Hanım fikir ve dava yolunda son derece ısraplı ve çileli günler geçiren hayat arkadaşını hiçbir zaman yalnız bırakmayarak, onun, ülküsü uğrunda verdiği mücadelede her zaman yanında olmuştur.

Necmettin Hacıeminoğlu bir söyleşide: “Taşındığımız ve mücadelesini yaptığımız fikirler ailenizce de benimsenmekte midir?” sorusuna şöyle cevap verir: “Evet. Tamamıyla. Başta eşim olmak üzere, ağabeylerim, hatta on bir yaşındaki kızım, fikirlerime katılır ve bana destek olurlar. Bilhassa eşimle hep aynı görüş içindeyiz. En tehlikeli ve karanlık günlerde bile eşimden anlayış ve destek gördüm. Eli silahlı kızıl eşkıya fakültedeki odalarımızı kurşun yağmuruna tuttuğu zamanlarda bile eşim mücadelemize mani olmadı. Fakülteye gitme demedi. Birçokları gibi ‘memleketi sen mi kurtaracaksın? Vazgeç bu sevdadan’ demedi. Ölümüne o da bizim gibi ve diğer arkadaşlarımızın eşleri gibi kendini hazırlamıştı.” (Töre Dergisi, Sayı: 14, Temmuz 1972, s. 32.)

Çalışma hayatına 1959 yılında Bitlis Lisesi’nde başlayan Hacıeminoğlu altı ay bu lisede ve bir yıl da Osmaniye Lisesi’nde edebiyat öğretmenliği yaptı. 1960 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Türk Dili Kürsüsü’ne asistan olarak girdi. 1963 yılında tamamladığı Kutb’un Hüsrev ü Şirin’i ve Dil Hususiyetleri adlı çalışması ile doktor unvanı aldı.

Doktora çalışmasının ardından Paris’e giden Hacıeminoğlu burada iki yıl kaldı. Paris dönüşü Yedek Subay Okuluna müracaat ederek vatanî görevini yapmaya başladı.

İki yıl süren askerlik hizmetinin ardından tekrar üniversitedeki görevinin başına dönen Hacıeminoğlu 1970 yılında tamamladığı “Türk Dilinde Edatlar” adlı çalışması ile doçent oldu.

1972 yılında Bağdat’a giden Hacıeminoğlu burada Bağdat Üniversitesi Türkoloji Bölümü’nde dersler verdi. Necmettin Hacıeminoğlu sadece adı olan, fiili olarak dersliği dahi bulunmayan bu bölümü kişisel gayretleri sonucu faaliyete geçirmiş, öğrenci alınması ve eğitim yapılması için çalışmış ve bunda da başarılı olmuştur. Bağdat’ta iki yıl kaldıktan sonra yurda dönen Hacıeminoğlu tekrar eski görevine döndü.

Necmettin HACIEMİNOĞLU’nun profesörlük payesi siyasi sebeplerden dolayı oldukça geciktirilmiştir. İlmî Kurul ve Profesörler Kurulu, doçentlik payesini aldığı 1970 yılından itibaren birçok makaleye, ilmî ve fikrî çalışmaya imza atan Hacıeminoğlu’nun ittifakla profesörlüğüne karar vermiş ancak bu karar İstanbul Üniversitesi Senatosu tarafından 1978

Necmettin Hacıeminoğlu'nun Hayatı

yılında reddedilmiştir. Senato tarafından hiçbir ciddi gerekçe gösterilmeden reddedilen profesörlüğünde mensup olduğu dünya görüşü ile özellikle bu görüşe bağlı olarak 1971-1974 yılları arasında yazdığı milliyetçilik konulu makaleleri etkili olmuştur.

Sosyal ve siyasi hayatımızın sancılı ve çalkantılı dönemlerinden olan 1979 yılında bir taraftan İstanbul Üniversitesindeki görevini sürdürürken diğer taraftan da çeşitli gazete ve dergilerde millî meselelere dair yazılar yazan Hacıeminoğlu 11 Ocak 1979 tarihli Hergün gazetesinde yazdığı “Eşgüdüm Komutanları” başlıklı yazısından dolayı Sıkıyönetim Askerî Mahkemesince tutuklanarak Selimiye'deki I. Ordu Askerî Cezaevi'ne konur. Düşünce suçlusu olarak hakkında üç yıldan dokuz yıla kadar hapis istenen Hacıeminoğlu 16 Şubat 1979 tarihinde kelepçeli olarak mahkemeye getirilir. 26 Şubat 1979 tarihinde yapılan ikinci duruşmada tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılır.

1983'te İstanbul Üniversitesindeki görevinden ayrılan Hacıeminoğlu 1985 yılında Trakya Üniversitesinde göreve başlamış, burada Fen-Edebiyat Fakültesi bünyesinde Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü kurarak bu bölümün başkanlığını üstlenmiştir.

Edirne'ye gitmeden önce Türkolojinin önemli şahsiyetlerinden olan hocası Tahsin Banguođlu ona şu öğütünü vermiştir: “Hacıeminoğlu, Edirne çok eski bir başkent ve kültür merkezidir. Aynı zamanda bizim serhat şehrimizdir. Orada Türkoloji Bölümünü kurup sağlam temellere oturtmadan ve iyi bir kadro yetiştirmeden İstanbul'a sakın dönme. İnşallah kitaplarımı da sizin üniversiteye bağışlayacağım.”

1987 yılında Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde Yüksek Lisans ve Doktora programlarını başlatan Hacıeminoğlu, bitmek bilmeyen enerjisiyle ilmî çalışmalarına ağırlık vermiştir. Türk Dilinde Yapı Bakımından Fiiller, Karahanlı Türkçesi Grameri ve Harezmi Türkçesi Grameri adlı üç önemli eseri bu dönem ürünlerindedir.

O, serhat şehri Edirne'de kurduğu bölümde de yetiştirdiği Türk gençlerine, çalışkanlığı, makaleleri, ilmî esaslara dayanan araştırmaları ve kitaplaşmış eserleri ile örnek oldu, yol gösterdi. Hocasının sözünü tutup dokuz yıl Trakya Üniversitesinde görev yaptıktan sonra 1994 yılında buradaki görevinden ayrılmış, tekrar İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümündeki görevine dönmüştür.

Vahit TÜRK

Bir süre İstanbul'da çalışan Hacıeminoğlu kendi isteğiyle 1996 yılında emekli oldu. Emeklilikten sonra Ankara'ya yerleşen Hacıeminoğlu 26 Haziran 1996 tarihinde vefat etti.

Ruhu şâd olsun.